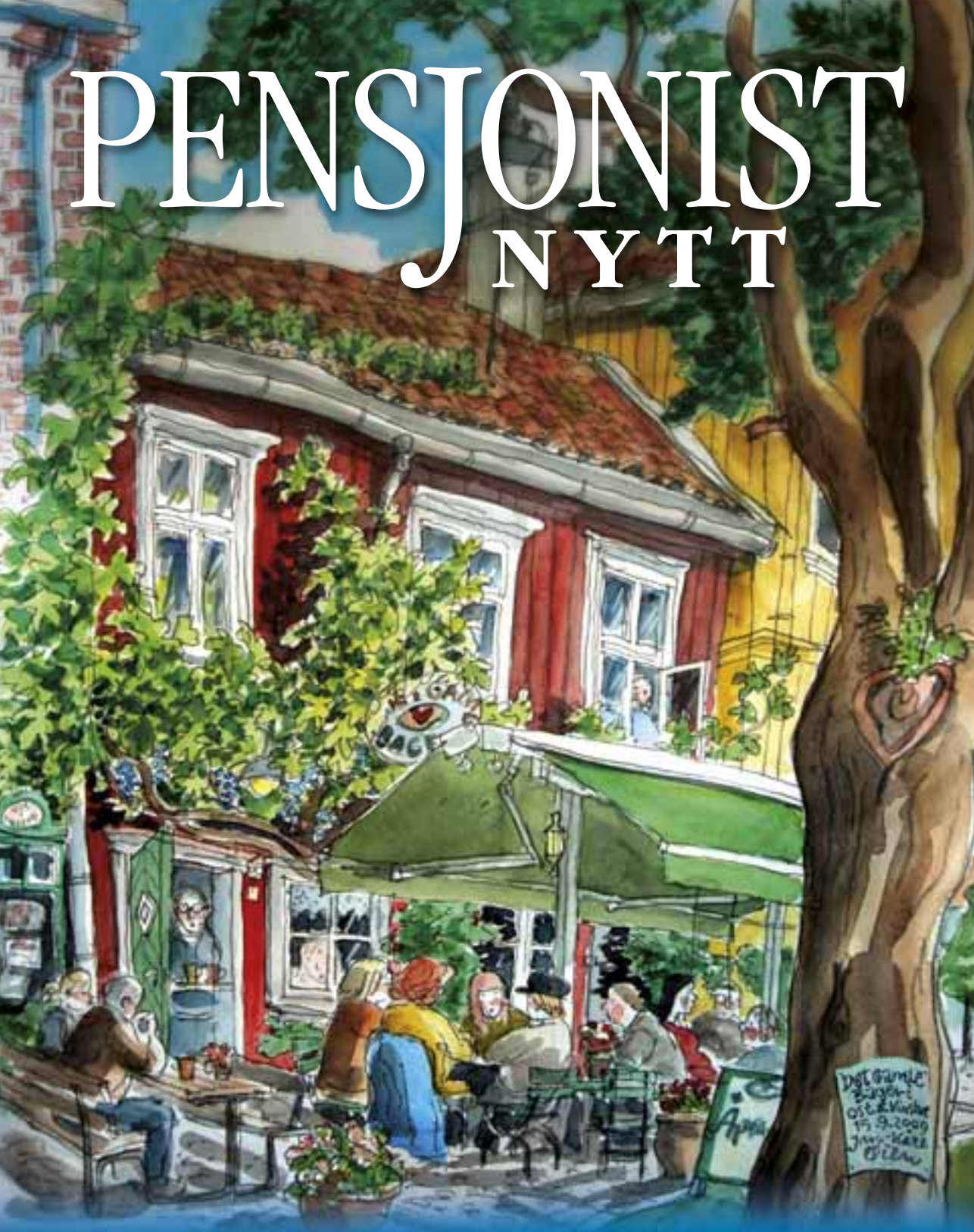

PENSJONIST NYTT

■ Nr 2 – November 2024 ■ 44. årgang
■ Utgitt av Frogn Seniorsenters Venner

Tlf 415 31 418 / seniorvenner@outlook.com

Forsidebildet: *Det Gamle Bageri* tegnet av Jan-Kåre Øien.

Innhold 2-2024

- 4** **Smithen's varekjøring**
Drøbaks matbutikker og kiosker på 60-70-80-tallet.
- 13** **Kommandanten**
Ny bok om Blücher.
- 15** **Frognvotten**
Strikk deg varm!
- 17** **Fest hos Fiffen**
Slekthistorie fra Drøbak.
- 26** **Jul og julebord**
Jan-Erik Klynderud mimrer.
- 33** **Eldredagen 2024**
Fullt hus i Smia 24/9.
- 34** **En ildsjel**
Møte med Jan-Kåre Øien.
- 37** **Klassisk i Drøbak**
Program for våren 2025.
- 41** **Glovarm lokalhistorie**
Badstuene på Frognbygda.
- 48** **Den store furua**
Torill Weiskopfs tredje tre.

Pensjonistnytt

- Utgis av Frogn Seniorcenters Venner.
- Redaktør: Eva Hageland.
  - Design: Åsmund Lindal / Ilios-kom.no
  - Kontakt: seniorvenner@outlook.com, se pensjonistnytt.org eller kom innom på Hospitalet.
  - Opplag: 2500, som distribueres til alle over 67 år i Frogn kommune.
  - Trykk: IT Grafisk, Oslo.

FOTO © LAILA WILHELMSEN

Etter en sommer med både sol og regn nærmer det seg vinter og jul, og for oss godt voksne kan det føles som om tiden går stadig raskere. Slik som verden rundt oss ser ut, skal vi være glade for å leve i en fredelig krok som Frogn Kommune.

I redaksjonen har vi gledet oss stort over givergleden til våre lesere. For å holde bladet flytende er vi avhengig av frivillig hjelp for å kunne betale for ferdiggjøring og opptrykk. Vi takker med et stort smil! I kommunen er det lite hjelp å hente for tiden, så slik sett er vi avhengig av støtte fra våre lesere også i fortsettelsen.

Bladet er modernisert litt det siste året, og vi har spurt tre på gaten om de liker det. Det er nesten pinlig hvor mye ros vi får. Men takk igjen! Og er ikke du enig, så send oss noen ord på e-post: seniorvenner@outlook.com.

Vi tar veldig gjerne imot ideer eller enda bedre, saker som er ferdigskrevet. Denne gangen kan vi ønske velkommen til et «comeback»: Jan Erik Klynderud forteller om julefeiring for både små og store. Eivind Smith er et velkjent Drøbakfjes. Han forteller om alle utsalgene der han og faren, Arne Smith, leverte frukt og grønt den gang da. Og Rolf Midtgarden driver og rydder i gamle ting. Det gjør at vi kan lese om gullbryllup og fest hos fiffen i gamle Drøbak, sett med barneøyne. Og på kjøpet får du litt slektsforskning på hvem som var brudeparet og familien ellers.

God jul, snart!

Eva Hageland

Redaktør • Tlf 92 80 65 21 • ev-hagel@online.no

Velkommen til

Drøbak kino

Vi viser de nyeste og mest aktuelle filmene på tirsdager, torsdager, fredager, lørdager og søndager!

12'ern på fredag!

Hver fredag kl. 12.00 viser vi utvalgte filmer med noe lavere lyd. Før forestillingen serverer vi kaffe og en liten godbit.

Billett kjøp til Drøbak kino

Billetter kan enten kjøpes over disk på Drøbak kino i åpningstid eller på vår nettside www.drobakkino.no

Storgata 3, Drøbak, 1443
Tlf. 957 12 999
kino@frogn.kommune.no

Følg oss på Facebook og Instagram for å få de nyeste oppdateringer

Drøbaks matbutikker og kiosker på 60-70-80-tallet

Dette er første del av en historie om hvor mange matbutikker og kiosker det var i Frogn og Drøbak i gamle dager. Fatter'n, Arne Smith og jeg, Eivind historiefortelleren, kjørte og leverte frukt og grønt til alle butikkene og kioskene her. *Tekst: Eivind Smith. Foto: Åsmund Lindal.*

I denne omgang tar vi for oss ruta vår fra Finsrud til Seiersten, og så sydpå i Drøbak. Vi jobba sammen i 12 år, men i alle Fatterns 25 år som grossist som var det mange unggutter i Drøbak som fikk oppleve denne jobben. Vi dro

hjemme fra klokka 0500 hver morgen for å kjøpe varer. De første årene dro vi til Banan-Mathisen på Philipstadkaia i Oslo, så fra 1969 til Økern torget i Oslo. I tillegg hentet vi frukt og grønt hos gårdbrukere her i bygda.

Seiersten kolonial:
Familien Strand drev denne i mange år. I dag er det lokaler for Drøbak Tannlegevakt og Myrvold Trafikkskole.

Bygda først, så Drøbak – det var mottoet for runden vår. Her er ruta vi kjørte med alle kundene våre på veien ned mot Drøbak:

Finsrud landhandleri

Dette var den første butikken på ruta, og her traff vi familien Bolstad med Dagfinn og hans kone Synnøve og moren Asta. Jeg husker godt det var skummelt da jeg var liten å gå på do i kjelleren der, for Reidar Finsrud hadde malt et bilde av seg selv som skålte med et skjelett.

Ottarsrud-kiosken

Ingeborg Grimsholt var den som startet denne, siden har det vært flere eiere og drivere. Den lå i Ottarsrudkrysset på høyre side ved veien til Høilund, der det er en liten åpen plass i dag.

Alb. Sollesnes

Der i Gamle Oslovei møtte vi gamle fru Sollesnes og alle de vakre unge damene som ekspederte. Unni Sollesnes, som ble frøken

Finsrud landhandleri

lå der Galleri Finsrud er i dag. Frogn telefonsentral var i 2. etg og ble drevet av familien Finsrud, så Reidar tyvlyttet nok på noen samtaler i gamle dager.

Norge, og Eli Bjørnsgård og mange, mange flotte jenter. De hadde en lang disk hvor de solgte masse varer i løs vekt som de blide sprudlende jentene veide opp. Fru Sollesnes selv var en streng liten eldre dame med stram hårknote på toppen. Når hun sa at hun skulle ha tre kilo sitroner så skulle hun betale for det. Jeg sa at det er ikke mulig å få akkurat tre kilo, men da sa hun at det skulle hun ha. Da delte jeg den siste sitronen i to, til hennes store forargelse.

Go'kjøp

Butikken lå i 1. etg på blokka som ble bygget ved siden av Sollesnes. Den gamle butikken ble revet og Go'kjøp var Drøbaks første billigbutikk. Den ble drevet av Bjørn Sand og siden sønnen Pål, som gikk over til REMA 1000. Her hadde jeg en artig historie med Bjørn da jeg solgte Ideal og Wasa, for han ville ikke handle av meg. Så en gang jeg var der for å

Fattern og jeg

kjørte ut varer sammen i Drøbak og omegn i 12 år.

Knut Evensen i sitt rette element, bak disken: Fra venstre ser vi Anne Grethe Gjørstad, Sonja Justvik, Tove-Mari Røberg (født Evensen), Axel Brun, Knut Evensen selv – og hans barnebarn Marit Røberg Kronberg og Knut Kristian Røberg. • Bakgrunnsbildet viser bygningen slik den tar seg ut i 2024.

de hørte braket. Astrid sa: «Eivind hva har du gjort!» og jeg svarte, «Jeg har skjørt».

Historien om ung sjåfør i Drøbak sto den gangen i Aftenposten, for bestefar Einar Wilhelmsen var korrespondent for Aftenposten. Dette var den gang det var hyggelige nyheter i avisa også.

Vi leverte jo frukt og grønnsaker og en sommerdag med butikken full av kunder kommer jeg inn med en kasse tomater. Knut sier «Nei, jeg vil ikke ha disse, jeg vil kun ha prima vare til mine kunder». Jeg gikk ut igjen med kassa, rundt bilen og inn igjen med samme kassa. Knut sier: «Den er ikke bra nok den heller», og jeg ut igjen og rundt bilen,

Knut Evensen kolonial

Den grønmalte butikken lå nede i Jørnsebakken 12 og ble drevet av Knut og Aslaug med datteren Tove. Jeg har en morsom historie rundt han Knut.

ALLE FOTO © PRIVAT / MARIT RØBERG KRONBERG

Knut Evensens kolonial:

- Tove-Mari Røberg utenfor butikken i 1979. Noen hadde stjålet gradestokken fra ytterveggen, maken til den hun holder i hånden.
- Vi unggutta syklet med varer til kundene. Vare-sykkelen hadde et lite hjul foran, og var veldig vanskelig å sykle på når vi måtte hente en kasse melk på meieriet.
- Fasaden av butikken med reklameskilt for både tobakk og øl. Knut Evensen startet butikken i 1921, med hjelp av ei av sine søstre som hadde handelsbrev. Butikken ble stengt for godt i 1989.

Jørnsebakken Frukt og Tobakk: I underetasjen i Jørnsebakken 4 solgte søsknene Solveig og Erling Agnor frukt, tobakk og sjokolade og hadde et rom med leker og spill for barn. Her kom Einar Rose for å kjøpe sine sigarer.

Konningen: I 1971 kom Miramar med Ragnhild Enstad. Da var det slutt på bakeriet.

men denne gangen snur jeg fem-seks tomater og kommer inn i butikken igjen. «Den ja», sa Knut. «Hvorfor tok du ikke den med en gang?» «Beklager» sa jeg, «men jeg måtte lete etter den beste». Sannheten var at vi hadde bare den ene kassa igjen. Det turte jeg ikke fortelle, men det ble en god historie.

På siderommet, hvor de solgte parafin, satt gamlegutta om sommeren med en kald øl. Det var feieren, blikkenslageren, losen og onkel Eivind - den gangen var det ikke så nøye, så dette var den tidens brune pub.

Konningen bakeri

Jørnsebakken 7 ble senere AB Hansen bakeri. Han solgte og kjøpte Grinde bakeri i Horten. Dette var Drøbaks

største bakeri og konditori den gangen, og jeg startet 15 år gammel som baker- og konditorlærling her. Da Hansen solgte, startet jeg på Tonto og laget tapét. ■

Fortsettelse følger i neste nummer.

UT PÅ TUR?

Avhengig av hva du ønsker og hvor sprek du er, tilbyr Frivilligsentralen to alternativer på forskjellige ukedager:

Skogstur

– en time i lett terreng fra Follo museum, hver tirsdag klokken 11 hele året i både sol og regn. Turledere er Anne-Kristin Tinlund og Ole Jørgen Ommundsen. Velkommen! På benken ved Øvredammen sitter Erik Askautrud, Anne-Kristin Tinlund, Inger Marie Høybye, Eli Ann Moen og Synnøve Karlsen Bråthen.

Lengre skogsturer

Turdagen er onsdag med oppstart fra Drøbak kl. 10. Disse turene er på 2–4 timer i forskjellige deler av Frognmarka, og i marka på Nesodden, Vestby, Ås og på Hurum. På turene kommer du til steder du neppe har gått tidligere. Du bør være i alminnelig god form, ha på godt fottøy, og ta med mat og drikke.

Følg med på www.frogn.frivilligsentral.no

Veronica Hove og Grete Tandberg er turledere og ansvarlige for programmet. I begynnelsen av vår- og høstsesongen offentliggjøres programmet på hjemmesiden til Frognmarkas venner, frognmarka.no/tursamarbeid/ og hos Frivilligsentralen.

Ønsker du mer informasjon, eller vil melde deg på, ringer du Veronica Hove på tlf. 995 30 438.

Sporten Drøbak
sport 1
pris, fagkunnskap, service AMFI

Galleri Havstad
Norsk Kunsthåndverk
Personlige gaver i de fleste prisklasser.
Glade kunstoplevelser!
Storgt. 15, 1440 Drøbak
Tlf 64 93 46 55
gallerihavstad@gmail.com

LIONS CLUB DRØBAK
L
INTERNATIONAL
Til tjeneste

FØLG MED!
tips@amta.no
Telefon: 64 93 48 00
Akershus
AMTSTIDENDE
amta.no

GRØNTHUSET
Pavelstorget, Storgata 7. Tlf 64 93 02 88

Kjeller'n
Gaver, Gam & Hobby
Holterveien 4 E, 1448 Drøbak
Tlf 93 89 49 85 / 47 35 05 23
post@kjellernggh.no
www.kjellernggh.no / KjellernGGH

TRENGER DU ELEKTRIKER?

DRØBAK ELEKTRISKE
drobak-elektriske.no 64 93 11 64

GRATIS BEFARING

å s elektriske
REGISTRERT ELENTREPRENØR
firmapost@as-elektriske.no - Tlf: 64 94 10 65

Kommandanten

NY BOK fra vår lokale militærhistoriker Morten Svinndal, som forteller:

Morten Svinndal er bosatt i kommunen vår og er en av de flinke guidene på Oscarsborg.

«Etter flere år som guide ved Oscarsborg har jeg savnet en bok som tar for seg de historiske hendelsene i Drøbaksundet på bakgrunn av tilgjengelig kunnskap fra begge sider. Det finnes et stort antall myter og historier som blir satt inn i dokumenterbare fortellinger. Jeg har valgt å ta med mytene, men har behandlet dem som nettopp myter, og til en viss grad diskutert sannsynlighet og mulig opphav.

Ettersom skriveprosessen skred fram, ble det en fortelling om hele Birger Eriksens liv, ikke bare 9. april 1940. Men jeg vil ikke

kalle det en biografi, til det er kildetilfanget for tynt i deler av oberst Eriksens liv. Noen steder har jeg derfor supplert med beskrivelser av steder og hendelser vi vet Birger Eriksen har opplevd.

En annen utfordring har vært at også dokumenterbar informasjon ofte er motstridende. Det har krevd analyse av de forskjellige kildene opp mot hverandre. Ofte finner man da ikke fasiten, men kanskje hva som er mest sannsynlig. Kildetilfanget fra Oscarsborg festningsmuseum, Riksarkivet og tyske kilder, som fartøyenes krigsdagbøker, har også gjort at jeg har oppsummert og kan fortelle litt andre aspekter av historien, enn det som tidligere er kommet fram.

Oberst Eriksen var en relativt ukjent mann og han skilte seg ikke ut fra sine kolleger ved å gi ordre om å skyte. Det gjorde de fleste festningskommandantene. Det som virkelig gjorde ham kjent etter noen morgentimer i 1940 var at han åpnet ild uten varselskudd, uten å nøle, med tungt skyts på kloss avstand. Det skulle få følger som han selv kanskje ikke innså der og da. Uten oberst Eriksens beslutning 9. april 1940 kl. 04:21, ville norgeshistorien blitt annerledes.»

Tekst: Eva Hageland. ■

KOMMANDANTEN er utgitt på Dreyer Forlag og er til salgs i bokhandelen.

Strikk deg varm med FROGNVOTTEN

Solfrid Orvik har kontaktet Pensjonistnytt for å fortelle om en ny-designet vott, som har blitt til etter en konkurranse i regi av Frogn Husflidslag. Strikkepakker med mønster og garn selges av husflidslaget i butikken i Holterveien 4 på Dyrløkke.

Du kan strikke både til damer, herrer og barn og mønsteret har flere symboler:

- Mansjetten: Har motivet Drøbak-sundet og Oscarsborg festning
- Vottens forside: Hjertelige mennesker som virker og bor her, der det lyse midtpartiet illustrerer et menneske som strekker seg mot lys og liv. Hjertene binder mennesker sammen. Den mørke delen viser frøkapsler og vekster.
- Vottens innside: Spirer som vokser i matjord.
- Tommel: Vekster som blomster, bringebær og mais .

Har du lyst til å strikke sammen med andre?

Husflidslaget har startet sin egen strikkering for Frognvotten. I lagets lokaler i Holterveien kan du få en pakke med mønster og garn, og så leverer du tilbake et ferdig vottepar til inntekt for husflidslaget.

Ellers er det er åpen strikkekafe i lokalene til husflidslaget hver torsdag mellom klokken 18 og 20.30. Medlemmer og andre er velkommen til samvær med kaffe, vafler og utlodninger.

Frognvotten:

- Herre- og damevotter med det ny-designede motivet. Til høyre et par barnevotter. Frognvotten er under søknad om designbeskyttelse hos Patentstyret.
- Du kan lære deg å strikke vottene selv i Husflidslagets strikkering.

Kjenner du til de andre aktivitetene i Husflidslaget?

Sjekker du Facebook eller husflid.no finner du mulighet for kurs der du skaper med hendene og lærer tradisjonshåndverk. Det finnes for eksempel kurs i veving, sying, skinn søm, sølvsmykker og lefsebaking. Noe for enhver smak!

*Presentasjon:
Solfrid Orvik.*

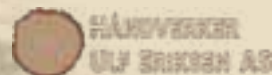
Tømring og tradisjonelt håndverk

Vi tilbyr eiere veiledning om hvordan restaurere deres gamle trehus på best mulig måte. Samtidig legger vi vekt på gode løsninger for å redusere forbruk av energi og spare penger.

I tillegg til tømretjenester har vi spesialisert oss på å istandsette vinduer og dører. Vi har etablert et verksted på Røis sør for Drøbak.

Virksomheten er sentralt godkjent for arbeid på verneverdige bygg. Sammen med samarbeidspartnere leverer vi alle tjenester som skal til for å sette i stand ditt gamle trehus.

• Hamborgveien 12, 1440 Drøbak • Tlf: 90 87 17 8 • www.handvrk.no

ADVOKATVAKT

30 minutter gratis rådgivning

Har du behov for juridisk bistand/råd, bestill time på e-post post@frogn.frivilligsentral.no

- Første onsdagen i hver måned.
- Timer gis i tidsrommet 10.00 –14.00.

Oppgi navn, mobilnummer og gjerne en kort beskrivelse av hva du ønsker å snakke om. Eksempel: Testament, foreldretvist, erstatning, NAV-rettigheter, osv. Du vil få en bekreftelse på e-post om tid og sted for timen din.

Vennlig hilsen Gro Paulsen
Daglig leder
Tlf. 415 31 413
gro.paulsen@frogn.kommune.no

De bedrestilte koser seg: Hageselskap hos havnefogd og losoldermann Hauff om lag 1900. Et eksempel på at «fiffen» visste å nyte livet i Drøbak i gamle dager.

FOTO © LINDMAN / BILDER FRA EN SVUNNEN TID

FEST HOS FIFFEN

Rolf Midtgarden har et brev som han mener er fra hans farmor, Hariet Jahrman Samuelson. Hun levde fra 1874 til 1957, og ble opplevd som prompefin av Rolf og søsteren Aud. Brevet skildrer gullbryllupsfesten til besteforeldrene sett med barneøyne.

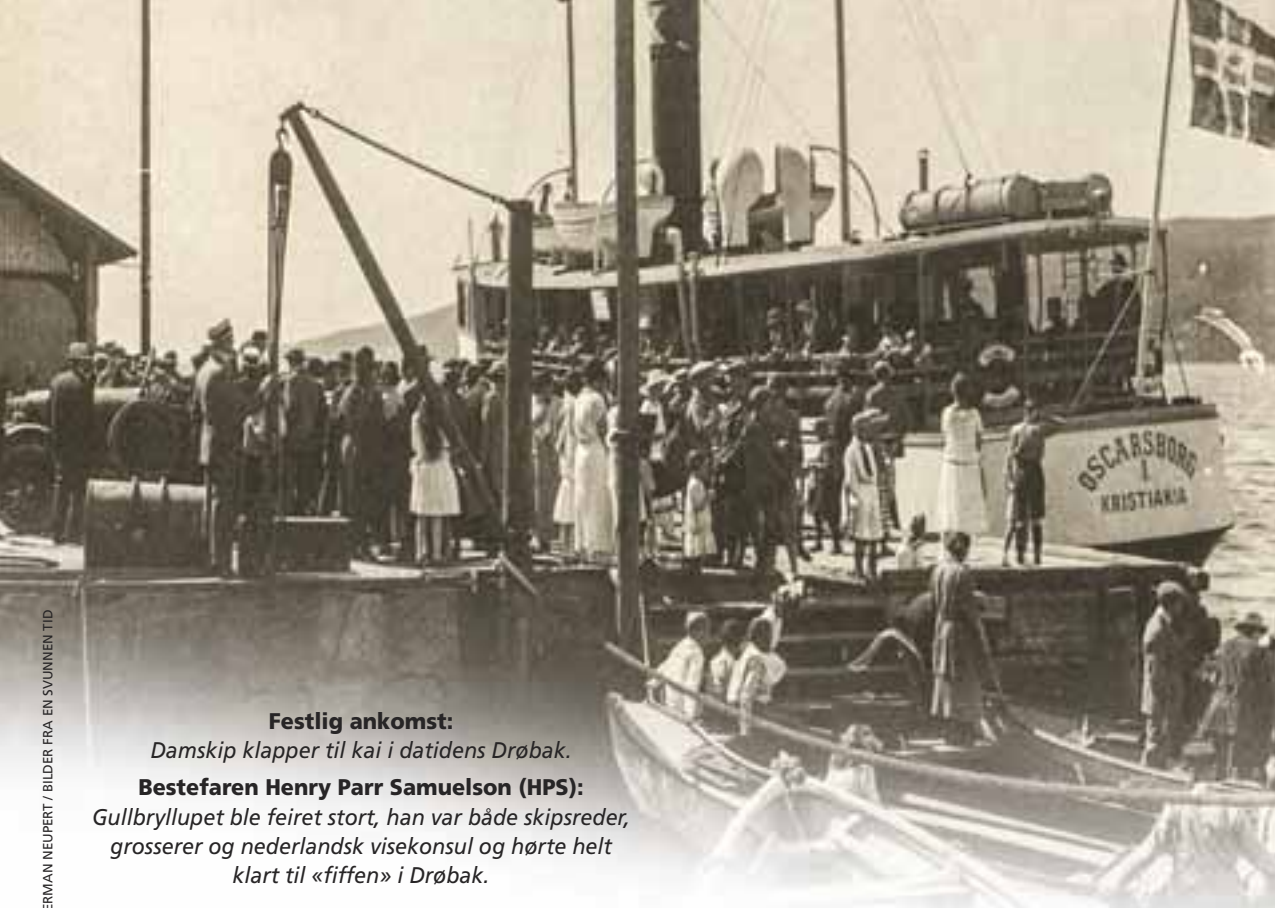
Som leser av brevet ble det spennende for oss i redaksjonen å finne ut hvem gullbrudeparet var, mer om den velstående familien, kretsen rundt dem og om Hariet selv. Dessuten: Hvor i Drøbak ble festen holdt?

“Den gildeste dagen i mitt liv Tidlig om morgenen vaagnet jeg ved at det dund-ret og skjøt så huset rysted. «Hvad er dette», tænkte jeg; men da jeg fikk se min nye hvide kjole, som hang lige over sengen, husked jeg, at det var en stor dag; det var mine bedsteforældres guldbryllupsdag. Været var vakkert, og mitt humør udmerket. I anledning dagen skulde jeg slippe at gaa paa skolen og var lovet kaffe og kage på sengen. Men bare den kom, det var saa kjedeligt at ligge der og vente; veiret var så pent, og saa den nye, fine kjolen.

Endelig kom pigen med kaffebrettet, og mine søstre og jeg gjorde oss riktig tilgode. Da kaffe-akten var over, og vi hadde klædt os, maatte vi ned til bedstefaderens hus; men hvor der var fint! Udenfor huset var en lang række av flag og vimpler paa

begge sider af gaden, grønne kranser mellem flagstængerne og en stor æresport foran gadedøren. På torvet, som ligger lige ved huset, var hængt op flag i lange rækker, og fra alle husene rundt omkring hang der flag ud af vinduerne.

Klokken ni begyndte hornmusikken at spille i haven, først en salme, så en bryllupsmarsch osv. Hvor alt dette var morsomt! Alle børnebørnene skulde ind og gratulere guldbryllupsparret, vi stod og ventede, og endelig kom bedstefader i pene sorte klæder og bedstemoder i graa silkekjole og på hovedet hvid kappe, pyntet med guldaks. Da vi var bleven trakteret med vin og kage, fik vi gaa ind og se på bordene, som stod færdige til middagen. Det bordet, hvor de ældste i laget skulde sidde, var det peneste, hele bordet var pyntet med blomster, mange glasser, baade hvide og grønne, store og smaa, stod ved hver plads, fruktkurven med smeldbobon og vindruer, som hang i lange grene ned på bordet. Men det morsomste var en grotte, som var lavet istand i et af værelserne. Væggerne var af graa pap, som var sat i store bukler, og det saa aldeles ud

Festlig ankomst:

Dampskip klapper til kai i datidens Drøbak.

Bestefaren Henry Parr Samuelson (HPS):

Gullbryllupet ble feiret stort, han var både skipsreder, grosserer og nederlandsk visekonsul og hørte helt klart til «fiffen» i Drøbak.

som sten, mose og lyng vokste opover veggene, og udstoppede smaa fugle og ekorn stod hist og her, men det rareste var, at det kom vand sildrende nedover, hvor i verden det kom fra? Det var solskin, saa det kunde ikke være det, at det regnet ned. Vi maatte paa loftet og se, hvordan det hele gik for sig. Der var gjort hul i taget, og saa sad en gut deroppe og slog vand ned gjennom et rør, saa det randt nedover væggen i grotten.

Til middagen

skulde der komme mange gjester fra Kristiania med ekstradampskib. Et ekstradampskib troede vi børn, var et dampskib som var bygget for anledningen, det maatte vi se på - og nedover til bryggen drog vi i flok og følge. Vi kom derned, netop som gjesterne gik i land, men der var ingen smaa-piger eller gutter med, kun voksne, og dem brød vi os ikke om.

Da alle gjesterne var gaaet fra damp-

skibet, bad vi kapteinen om at faa tage en liden tur ud paa fjorden med dampskibet hans. «Ja, det kan dere gjerne, bare kom», sagde han og tog os med en tur ud til Oscarsborg. Dette var over alle grænser fornøielig syntes vi, at reise med eget dampskib, og der paa Oscarsborg var det saa vakkert.

Klokken fire skulde middagen være, alle børnene skulde spise i et værelse for sig selv, vi maatte vente længe før vi fikk mad, men det var nok at fordrive tiden med. Først saa vi paa at alle gjesterne gik til bords, medens musikken spillede en marsch. Damerne var klædt i blaa, røde, hvide og grønne kjoler og var saa fine at det lyste lang vei. Noen av herrerne var i uniform, stramme og stive, flere havde et kors i rødt baand rundt halsen, men var i sorte klæder. En og anden gav os et venligt nikk, og da det sidste par var kommet inn i spisesalen, gik vi ind der hvor det var dækket til os. Der var endnu ingen mad

Seilskuta Victoria: I toppen av stormasta vaier en vimpel med initialene HPS. Bildet er malt i 1863 og henger på veggen hjemme hos Rolf.

Kirkebok fra 1828: Her kan en slektsgransker tyde prestens skrift og få bekreftet vielsen.

kommet, men på bordet stod to vinflasker, som vi begynte at sloss om, og det endte med at en af gutterne tømte indholdet af den ene utover dugen, så vinen flommede. Endelig fikk vi mad, desserten var det som gjorde mest lykke, lidt af den maatte gjemmes til vennindene også, for de skulde møte op udenfor og faa lidt godt, det var aftalt før. Under hele middagen spilte musikken af og til, og vi tog os en dans mellom hver ret.

Brudgommen Navn, Alder, Fødselssteds og Ejendoms.	Brudst. Navn, Alder, Fødsels- steds.	Om- bryllups- steds.	Brude- steds.	Overværende (Navn, Alder, Alder, Alder, Ejendoms, og Alder) Ejendoms, og Alder, Ejendoms, og Alder, Ejendoms, og Alder.
H. Parr	...	...	...	...

Da middagen var over, var det mørkt ude, men i haven var det sat op ligesom en stor skjærm med lys bagom, saa at vi saa bedstefaders og bedstemoders navnetræk, og rundt omkring hang kulørte lamper. Paa den anden side af huset stod en lang række av brændende bergfakler, som blaffed og kasted lys udover den store menneskemasse ude i gaden. Udpaa aftenen begynde dansen, vi hoppede og danset indimellom og fikk mange puf men vi forsøkte paa nyt.

Plutselig hørte vi et sus og et smeld lige udenfor, det var en raket som gik tilveirs. Nu kom der mange raketter som gik tilveirs, kugler i alle farver for op i luften og blev borte med et smeld, eller de hoppede som levende væsener bortover i græsset, og tilslut kom 10 skarpe skud, så vindusruterne klirrede. Da klokken var 11, kom mor og sagde, at nu maatte børnene lægge sig. Dette var ikke noen

Jentene har blitt voksne: I Grøn-Hansengården var det bryllup for en datter i 1897. Vi ser Hariet og søsteren Nancy ytterst til høyre og nummer fire fra høyre er Maren Cecilie, brevskriveren. I tredje rad foran brudeparet ser vi faren Abraham G. Samuelson og hans søster Sally Grøn-Hansen, moren til Maren Cecilie. På hver side av busken står den andre søsteren, Cecilie Johanne, og ektefellen oberstløytnant Lauritz Hansen i full uniform.

FOTO © I. BRATLIE / BILDER FRA EN SVUNNEN TID

velkommen ordre, vi tillod os at mukke og fik en halv times udsættelse. Men da den halve timen var gaaet, var jeg saa træt, at jeg gjerne gik tilkøis, dagen havde været lang og rig på oplevelser, og mit sidste ønske om aftenen var, at der maatte være guldbryllup hver dag. ”

Hvem heter hva, og hvem er gift med hvem?

Redaktøren har puslet litt med slektsforskning, men måtte få god og nyttig hjelp fra Anne Gulliksen, som har gravd mye i slekter. Hun leder også

Historielagets Slektsforum med lærerike møter en gang i måneden på Biblioteket.

Med hjelp av søk i Digitalarkivet fant vi Hariet Jahrman Aas-Martin, født Samuelson – gift med Haakon Aas-Martin fra Halden. De bodde i Amerika og Oslo og fikk guttene Thor og Otar, som ble gift med Molle og var far til Rolf og søsteren Aud.

Rolf mente at far til Hariet het Henry Parr Samuelson, oppkalt etter den opprinnelige Henry Parr. Det stemmer nesten, men dette er farfaren. Mer søk i Digitalarkivet ga resultater:

Farfaren var skips- og dampskipsreder. Han ble

født i 1799 og døde i 1887. I 1828 giftet han seg med Elise og de kunne feire gullbryllup i 1878. De fikk tre barn:

- Johanne Cecilie Parr Samuelson født i 1829 og gift med amtsingeniør Lauritz M. Hansen.
- Sally Elisabeth Hansen Samuelson født i 1834 og gift med overrettssakfører Hans Petter Grøn Hansen.
- Abraham Gothard Samuelsen ble født i 1831 og døde i 1892. Han giftet seg med sin kusine Betty Henriette Georgsdatter Sørensen. Hariet ble født 26. januar i 1874 og døde i 1959.

Planke – og isadelen som satte sitt preg på Drøbak

Nå begynner det å bli vrient å være slektsgransker, for her er vi midt inne i byens borgerskap. Familiene ble rike etter suksess med trelast og ishandel, rederier og handelsborgerskap for import av varer. De giftet seg innenfor sin stand og kalte opp barna sine etter slekt og venner. Den gamle Henry Parr, blant annet sammen med Sorenskriver Ellefsen, fikk til og med i gang en egen privat Borgerskole i Hospitalet i 1825. Der lærte ikke barna bare å lese, skrive og regne, men ble også undervist i engelsk,

fransk, geografi og historie. Tanken var vel at de ville jo trenge slik kunnskap for å bli dyktige forretningsfolk også i de kommende generasjoner.

Kjøpmanns- og rederdatteren Martha sammen med trelasthandler og skipsreder Niels Carlsen var de rikeste og de største grunneierne i byen rundt 1760–90. Da sparket kriger i Europa ben under virksomheten. Men de var barn av opplysnings-tiden og har satt tydelige spor etter seg med Kirken, Hospitalet og den første allmueskolen som lå i det gamle apoteket.

Den gamle Henry Parr var stamfar til deler av det vi kommer nærmest adel her i byen og bidro til et solid grunnlag for borgerskapet i Drøbak. Han kom fra Liverpool, ble gift med Anne Fearnley og fikk blant annet datteren Nancy som ble gift med Hans Angell, trelast og skipsreder fra Larvik og bosatt i Drøbak. Og sønnen Henry som ble gift med Ragna Gedde. De igjen fikk to sønner som også ble styrtrike:

- Hans Henry Parr 1811–1891 skipsreder og gift med kjøpmanns-datteren Laura Jørgensen.

«Jomfruen på Ullerud»:

Henriette Samuelsen, her malt da hun ble 80 år. For å feire at Dronning Victoria i England hadde sittet 50 år på tronen plantet hun et eiketre på Sogsti i 1887. Kan dette ha vært den store eika på Sogstiveien som ble fredet alt i 1928? Bakgrunnsbildet viser Ullerud i gamle dager før bilene tok over for hesteskys.

- Søren Angell Parr 1815–1903, reder og isgründer gift med søsteren, Johanne Jørgensen. De fikk igjen to døtre, som må ha blitt sett på som et godt parti. Hannah ble gift med Herman Løvenskiold, og Lucy Parr ble kammerherrerinne og gift med Ferdinand J. Ekeberg.

Oldeforeldrene til Hariet var kjøpmann, havnefogd og losoldermann Abraham Samuelsen, født i 1764 og som ble gift med Sally Parr, søster til den Henry Parr som kom fra England og slo seg opp som reder og handelsmann.

Da bestefaren og søsknene hans ble døpt, fikk de navn etter slekt og venner og hadde faddere som var kjente velstående borgere; Carlsen, Bugge, Angell, Nannestad, Bastøe og Stoltenberg. Og barna ble for eksempel gift Ring, Nannestad og Grøn-Hansen.

Ullerud

Martha og Niels Carlsen hadde et barnebarn, Niels Carlsen dy., som etter litt forviklinger eide og drev Ullerud. Han var forlovet, eller samboer, med husholdersken Henriette (Hariet) Samuelsen, søster til Henry

Gravplater ved Drøbak Kirke:

Familien har lagt ned disse for å hedre ni av ti barn. Ble den eldste i søskenflokket kjøpt ut av familien?

FOTO © EVA HAGELAND

Parr Samuelsen. Etter hans død arvet hun gården og drev den ved hjelp av gårdsbestyrere, og i 1875 har hun fem personer i tjeneste. Hun var født i 1803 og ble omtalt som «Jomfruen på Ullerud».

«Jomfruen» så på Hariets mor som pleie- og søsterdatter, for Betty kan ha bodd på gården i sin oppvekst. Slektskapet var jo til faren til Hariet. Betty overtok gården i 1885 og arvet den formelt i 1892. Da flyttet hele familien til Ullerud. Faren var nå nederlandsk visekonsul og en av stedets mest fremtredende menn; han var ordfører i 1891. På Ullerud førte de et stort og gjestfritt hus. De beholdt eiendom nr 19 nede i Drøbak som forretningsgård. Denne fikk de i gave av «jomfruen» i 1860-årene. På 1950-tallet brant huset som lå syd for Telegrafan.

Rolf fortalte at det er et gravsted tett inntil kirken mot syd med navn på 9 søsken, men de var 10. Vilkaaret for at Betty skulle få overta Ullerud, var at den eldste sønnen, Henry Parr Samuelsen, skulle få 8000 Spesidaler og en del løsøre. Han bodde på gården i 1875, og giftet seg med Johanne B. Frø-

lich i 1889 og ble grosserer i jern i Oslo. Han er ikke inkludert i gravplatene på Drøbak Kirkegård.

Hvor og når var festen? Hvem har skrevet brevet?

Vi har disse sporene i teksten:

- ... mine søstre og jeg maatte ned til bedstefaderens hus.
- Udenfor huset flag og vimpler paa begge sider af gaden, og æresport foran gadedøren.
- På torvet, som ligger lige ved huset og fra alle husene rundt omkring hang der flag ud af vinduerne.

Elise og Henry Parr Samuelsen kunne feire gullbryllup i 1878. Familien Parr Samuelsen eide gård nr. 26, Grøn-Hansen gården, fra 1828. Den lå der blant annet Narvesen er nå og ble ikke solgt før i 1887, ni år etter at gullbryllupet ble feiret. I Folketellingen i 1865 bor de der, men i 1875 og i 1885 bodde de i gård nr. 90, som er «Middelskolen». Denne eiendommen kjøpte de i 1844. Gullbryllupet ble feiret i Storgata 1.

FOTO © ROLF MIDTGÅRDEN

En pipe kan gå i arv:
Rolf har denne pipen med initialene fra HPS og AGS, altså har både oldefar Abraham Gothard Samuelson og tippoldefar Henry Parr Samuelson hygget seg med denne.

Etter folketellingene i både 1875 og 1885 bodde Hariet og familien i gård nr 19, det betyr at de hadde kort vei opp gata mot torget til bedstefaderens hus. De flyttet til Ullerud først etter folketellingen i 1885. Rolf trodde Hariet har skrevet brevet, men hun var bare fire år når gullbryllupet ble feiret i 1878. Kan det da ha vært en av de andre jentene i søskenflokket?

Nancy Elise Harriet Samuelson levde bare fra 1868 til 1871, Elise Andresen Holt ble født i 1870, og Nancy Ann Parr Samuelson ble født i 1872. Der-med kan det ha vært Elise, den gang åtte år gammel. Som voksen, i 1900, hadde hun Mode- og broderiforretning med agentur i Storgata 20, og kanskje et blikk for kjoler og stas allerede som jentunge?

Rolf har fått dette brevet fra sin tante, hun som ble gift med Tore Aas-Martin. Det kan jo komme fra et barnebarn i de andre to familiene. Sally Elisabeth og Hans Petter Grøn Hansen hadde døtrene Margot Elise, født i 1871 og Maren Cecilie, født i 1867.

Farfar drev forretning flere steder:
Haakon Aas-Martin var fra Halden og drev firma både der og i Oslo.

Og ja, i Pensjonistnytt nr 1 i 1997 er brevet gjengitt i en sak om torget og der sies det at Maren Cecilie i 1880 skrev dette som skolestil! De bodde i Grøn-Hansen gården rett over gata. Skribenten den gang var Bernhard Magnussen, så da har vi litt til at det stemmer! Og som leseren kan se, så går både for- og etternavn igjen på kryss og tvers av borgerskapet.

Hvordan gikk det med farmor Hariet og familien hennes?

Hariet giftet seg med Haakon Aas-Martin og de bodde noen år i Amerika, der begge sønnene deres ble født. I 1920 bodde de i Sollerudveien 124 vest i Oslo. Familien flyttet på seg, og Haakon som var ingeniør, drev firma. Han er med som lokal stemmestyre i Stortingvalget for Aker på slutten av 1920-tallet.

Tekst: Eva Hageland med hjelp av Anne Gulliksen og Roy Halvorsen. ■

Kilder: Digitalarkivet.no, Gårdshistorie fra Frogn, Frogn Bygdebokverk, bind 2, Bilder fra en svunnen tid.

Omsorg og hjemmetjenester

PRIMA OMSORG er et supplement til den kommunale helsetjenesten. Vi tilbyr bistand som kan gi deg eller dine en tryggere og lysere hverdag – med alt fra en ekstra dusj til gode smaker og fine sosiale opplevelser. Vi ser helheten i hvert enkelt menneske, er fleksible og tilrettelegger etter ønsker og behov.

Prima Omsorg hjelper deg med:

- Stell i hjemmet, handling, rengjøring
- Smakfull hjemmelaget mat
- Dusj, stell og personlig pleie
- Avlastning og tilsyn for pårørende f.eks. ved reise/ferieopphold
- Sosialt samvær, samtalepartner
- Tur og reisefølge (også utenlands)
- Følge til lege, butikk, kafebesøk

Fritt brukervalg i Frogn kommune:

Har du vedtak på praktisk bistand kan du nå velge Prima Omsorg som tjenesteutfører.

Fakturering går som normalt via kommunen og prisen er den samme.

Vi tilbyr faste personer som møter deg med varme, humor og faglig effektivitet – du skal se fram til våre besøk og være fornøyd når vi går!

Kontakt oss i dag
Carlbergveien 6a, 1526 Moss
Tlf. 412 35 142
follo@prima-assistanse.no
www.prima-assistanse.no

Prima Omsorg

Frihet til å leve

Julen og juleforberedelsene ... Disse ordene fyller oss med gode, trivelige og ekte følelser. Hvem er det som ikke blir revet med av julestemningen? • Av Jan-Erik Klynderud og Jan Kåre Øien (ill.)

OM JUL

I gamle dager var det en tradisjon at man skulle ha hviletid og riktig benytte stunden kun til å koble av fra det daglige stress og mas i tilknytning til julen. Julen var tiden for samvær med familie, slekt og venner, og for å skape fellesskap i fest og glede med god mat og godt drikke.

I tillegg til Jesus fødsel skulle også årstiden feires da solen lå som lavest over terrenget. Punktet for en synlig endring var nært forestående. Det var lysere tider å se frem til i de kommende månedene når vi kan se solen gå ned lenger og lenger nord over Hurumlandet.

Julen er tradisjonenes høytid

hvor sed og skikk i seg selv spenner ut et bånd mellom nåtid og fremtid. De aller fleste gleder seg til julen, og den rommer tilnærmet det samme som generasjoner før oss har opplevd.

Julaften, 24. desember, er kvelden før juledagen, minnedagen for Jesus fødsel. Klokken 1700 ringes julen inn. Denne dagen ble det

ryddet, vasket og pyntet til selve julehøytiden. Derfor fikk folk fri for å feire julehelgen, og det ble markert ved at julen ble ringt inn med stedets kirkeklokker. Nå til dags er det vel blitt mer vanlig å gjøre disse forberedelsene lille julaften, eller noen dager tidligere.

Den aller eldste juleskikken er mattradisjonene som har røtter helt tilbake til norrøn tid, det vil si cirka år 800-1350. Mat er fremdeles viktig, og i de fleste kristne land er familiemiddagen høydepunktet i julen, men tidspunktet varierer noe. I Norden følges det tyske mønsteret med å spise julemiddagen på julaften.

Skikken med juletrær startet i Tyskland på 1500-tallet, men ble innført i Norge først på 1800-tallet. Samtidig ble det en tradisjon å gå rundt treet julaften og synge julesanger.

For barna var nok høydepunktet å åpne julegavene på julaften, for julegaver var en sedvane med røtter helt tilbake til 1100-tallet, men ikke vanlig her hjemme før andre halvdel av 1800-tallet.

Jan-Erik mimrer

- Jeg er født i Drøbak i 1940. Her vokste jeg opp og har fortsatt min faste bopel. Gift med Grethe, to barn, tre barnebarn og fire oldebarn. Av yrke har jeg vært politimann; min kjære jobbet i mange år på Sorenskriverkontoret i Frogn.
- Dette er intet vitenskapelig verk – men innholdet i artiklene er godt ment. Jeg er trolig noe i overkant interessert i lokalhistorie og skriver om hva jeg selv har opplevd, hørt og lest av episoder og historier.
- Overlapping kan forekomme fra tidligere artikler jeg har skrevet i Pensjonistnytt for 10–15 år siden. I så fall vil jeg bli imponert dersom leserne minnes detaljer.

Julestrefester for barna i Drøbak i 1950-årene

Mange husker sikkert julestrefestene i Drøbak som ble avholdt i første halvdel av januar hvert år. Det var som regel større foreninger som arrangerte slike tilstelninger for barn enten i Bedehuset (Julehuset), Avholdslokalet (Lindtruppbakken), i Misjonslokalet (Lindtruppbakken) eller i kinoen.

Størst var vel oppslutningen og arrangementet i kinosalen i Drøbak. De svartmalte benkeradene i finér var demontert og satt opp rundt og inntil veggene i kinosalen. Det store juletreet var plassert midt på gulvet. Dette var barnas fest hvor det var lov til å leke og løpe innendørs.

Jentene hadde pyntet seg med en struttende kjole – eller skjort og bluse – og en stor sløyfe i håret. De hadde lange strømpene som var festet i et «liv» med stropper slik at strømpene ble holdt oppe, og da helst slik at det ikke ble en glippe mellom strømpene og kjolekanten.

Guttene var nykjemmet på håret, og mor hadde trolig benyttet seg litt av brylkremen til far slik at håret lå på plass. Klesdrakten var nystroken der de

fremstod i «feststasen» med hvit skjorte og tversoversløyfe, lange bukser med seler, eller aller helst belte, og speilblanke lakksko. Ingen trengte å lære guttene å løpe med lakksko på det glatte parkettgulvet, for dette var en livsglad opplevelse som julestrefesten alltid hadde å by på, etter flere dager med stillesittende og kjedelige familieselskaper.

På benkeradene langs veggen satt stolte foreldre og besteforeldre og bivånet det meste med kommentarer til sidemannen.

Gang rundt juletreet

krevde en viss form for konsentrasjon – nemlig at de minste barna skulle gå i den innerste ringen, og at hver ring skulle gå i motsatt retning med skifte etter hvert vers. Spesielt ble det da de eldste, og som regel var det gutter nært knyttet opp mot den verste slyngelalderen, som ikke overraskende inntok den ytterste ringen. Med kraft og styrke utfoldet de sin energi under fremføring av sanger som «Jeg gikk meg over sjø og land» og «Så går vi rundt om en enerbærbusk».

De fleste julesangene ble avsunget under vand-

ringen rundt juletreet, men så skjedde det noe ekstra spennende! Den alltid humorfulte tubaisten i musikkorpset og omsorgsfulle bestyrer av Drøbak Hjelpeselskap, Per Thorbjørnsen, inntok salen i sitt tradisjonelle nisseutstyr med rød lue, maske og drakt. I de spente barneøyene var det ikke lenger noen uvisshet eller skepsis som knyttet seg til denne personen, men de noe eldre lurte nok på hvem denne personen egentlig var. Sammen var de likevel sikre på at dette var den ordentlige julenissen.

Sekken han bar på ryggen

ble satt ned på gulvet. Det ble nå helt tyst i salen, alle sto tilnærmet skjelvende og anspente med et noe blekt ansiktsuttrykk stirrende vekselvis i retning mot julenissen og sekken på gulvet. Utspillet lå nå hos julenissen, Det var kun en setning fra han som alle ventet på, nemlig det etterlengtede spørsmålet: «Er det noen snille barn her da?» Svaret fra barna var et enstemmig og rungende «Ja!»

Dermed kunne han knyte opp sekken og dele ut sekken innhold av godsaker innpakket i brune

papirposer til alle barna. Innholdet i posene var, etter det jeg husker, noe frukt, epler og appelsiner og overliggere av tørre julekaker av kjente typer som Sirupsnipper, Fattigmann, Smultringer og Goro.

Denne formen for julestrefester synes i dag å være i tilbakegang og gammeldags. Julen varer til 20. dag jul, men markeringene og arrangementene etter nyttårsaften synes å ha avtatt noe. Tidligere var adventsukene å anse som en from fastetid før den store høytiden, men i dag er omtrent alle nordmenn forspiste på ribbe, pølser, surkål og lutefisk lenge før kirkeklokkene ringer inn julen kl. 17.00. ■

FOTO © TINE KJØKKEN

Julebordet er en gammel, hevdvunnen skandinavisk fest, et selskap eller restaurantbesøk. Arrangementet foregår i desember måned og til dels i november. Tradisjonelt blir det servert julemat og alkohol. Ofte er det firmaer som sørger for arrangementene, eller det kan være medlemmer i organisasjoner eller en gruppe av private venner. • *Tekst: Jan-Erik Klynderud.*

Julebordet, et etegilde

Det serveres både kalde og varme retter med tilbehør og leskende drikkevarer. Utover kvelden kan det gå litt livlig for seg, men arrangementet er så absolutt et viktig sosialt møte- og høydepunkt for livlige arbeidskollegaer. I tidligere tider ble det arrangert julebord knyttet til selve julen – altså fra juledagen og fremover. Slik er det ikke nå hvor sesongen synes å være over når julen ringes inn.

Skikken oppstod i middelalderen da det var vanlig å la maten stå framme hele julen slik at fattige og omstreifere kunne forsyne seg. Restene etter selve julemåltidet kunne også bli stående igjen på bordet for å blidgjøre de «underjordiske» eller «gårdsnissen».

Det er det trolig mange som har gått glipp av, misforstått tolkningen, eller ikke fått med seg hel-

heten i denne gamle skikken. Vektskålen har dermed vippet litt over i å ivareta kun de bruddstykkene i skikken som passer best av festlig innhold.

Noen av leserne har kanskje noen svake minner fra ett eller annet julebord i løpet av tiden. For å skjerpe sansene litt kan jeg referere til en innledning jeg fremførte i forkant av et julebord før pensjonisttilværelsen, altså for noen år tilbake:

«I ukebladene lokker 40-talls sider med utsøkt julemat i alle varianter. Den søte juletid er over oss. Det bugner av årets matretter av ribbe – det være seg fra svin, får, storfe, eller sjømat som torsk og hyse, lutefisk og ulke. Ja, det skvulper også i det flytende tilbehør hvor dram, øl og mjød er det mest fremtredende. I alle kafeer og restauranter, fra

Lindesnes til Nordkapp, er hvert eneste bord opp-tatt fra først i november og til høytiden ringes inn.

For hva betyr et julebord for oss? Jo, et digert bord dynget ned med mat. All slags mat, fra det feiteste og saftige juleflesk, til den uskyldige drue – ja, og så alle de tusen rettene innimellom da.

«Far må ha syltelabber og hjemmebrygget krydderøl», for far har slekta si fra den «knudrete rydningen» i Frogn. Åh! Disse delikate syltelabbene da, som kan få selveste «Gamle Erik» til å bli vegetarianer. Disse 1,6 millioner syltelabbene som skal fortæres i løpet av julefeiringen når deler av de 400.000 stakkars griselikene skåldes, parteres, tilberedes og fortæres sammen med øl, mjød, akevitt eller genever, - eller hva det nå heter alt sammen.

Det står at vi skal legge disse griselabbene i kaldt vann natten over og deretter skrape av busten. Det er kjedelig med grisebust mellom tennene! Men det er gjerne slik man får i Tyskland når man fortærer «Schweinehaxe mit Bratkartoffeln und Hackenschinkennudeln mit Gemüse».

Sammen med syltelabbene kan man gomle og kose seg med lettsaltet sylte av grisens hode eller buklist, ja, det smaker godt sammen med jule-

skinka. Etterpå er det nam, nam med litt lammerull, fenalår og rakørret, gravlaks, ål eller hummer.

Mølje og flatbrød nå? Ja, litt, men hva med medisterpølse, ribbe med deilig sprø og knasende svor og surkål, lutefisk, pinnekjøtt og dampepølse med kålrotstappe, poteter og ertestuing, saus, svisker og tyttbær. Hvor står sennepen forresten?

Når dette er inntatt en gang, og i god tid før metthetsfølelsen trenger på, starter vi på ny runde.

Øynene blir ikke mettet før magen. Kanskje det også blir noe igjen til nattmat?

Alt beskjedenhet stopper jeg der. Resten av julebordet kan den enkelte leser fantasere seg til. En pensjonist har som regel en eller annen historie å by på fra slike anledninger.

Vi går heller litt frem i tid og minner om hvor krevende det kan bli dersom du ikke planlegger og kjenner til konsekvensene av å delta i et ukjent antall julebord før julenissen banker på døren.

«Hvis du går to kilometer ekstra hver dag vil du redusere vekten med ca. tre kilo i løpet av året».

ER DU FORBEREDT? GOD JUL! ■

Klassikere: Ribbe og lutefisk hører hjemme på ethvert julebord. Takk til MENY for bildene!

Bli med i Seniornett!

Vårt mål er at seniorer ikke skal oppleve digitalt utenforskap.
Lokalforeningen møtes hver tirsdag mellom kl. 12.30–14.00 på Hospitalet i Niels Carlsensgate 20. Den ene uka er det Drop-in med veiledning i dine individuelle behov, den andre uka har vi datakafé med ulike temaer som vi trener på etter en innledning. Se mer på www.seniornett.no/frogn.

- Seniornett sentralt gir PChjelp på telefon fem dager i uka.
- Du får ukentlig nyhetsbrev med tekniske tips og oppdateringer
- Du får et magasin i posten to ganger i året.

- Medlemskap koster kr 400. • Betaler du nå i høst varer det ut 2025.
- Vi ønsker nye medlemmer velkommen!

Kontakt gjerne Trine Christensen, tlf 406 18 048 / trinec1956@gmail.com

Vi lytter til øynene dine

Synsundersøkelse, trykkmålinger og fotografering av netthinne.
Briller og kontaktlinser.
Stort utvalg i gull og sølv.
Gullsmedreparasjoner.
Armbåndsur – kjente merker.
Eget urmakerverksted.
Høreapparatsservice. Batterier, slanger, domer og filtre på lager.

ILMO

OPTIKK • UR • GULL
TLF. 64 93 31 65

AAMODT FYSIOTERAPI

Wienerbrødsjæringa 6, 1440 Drøbak
Telefon 902 12 634
Følg oss på Facebook og Instagram

24. september inviterte Drøbak Frogn Pensjonistforening, Skaubygdas Venneforening og Seniorsenterets Venner til gratis markering av Eldredagen i Smia. Av Bjørn Diedrichsen og Maria Sandum Berg (foto).

Dato for eldredagen er 1. oktober, men grunnet høstferien ble arrangementet flyttet til 24. september. Til tross for et heftig regnvær var det nærmere 150 personer som fikk med seg interessante foredrag og sangglede.

Både Bjørn Diedrichsen, leder av Drøbak Frogn Pensjonistforening, kultursjef Hanne Løkka og ordfører Sigbjørn Odden ønsket velkommen. De fremhevet eldre og frivilligheten som viktige ressurser for oss i kommunen. Deriblant samarbeidet med Seniorsenterets venner.

Tonen ble så gitt til Frogn Demenskor «Gjenklang» som sang mange fine låter. Publikum ble oppfordret til å synge med.

Først ute med sitt foredrag var Jan Kærup Bjørnboe, som for noen år siden ble diagnostisert med Parkinsons sykdom. Han holdt et muntert

Demenskorset Gjenklang
fikk forsamlingen til å synge med.

foredrag om å eldes med en kronisk sykdom. Etter foredraget ble han intervjuet av leder av Helseutvalget i Pensjonistforbundet, John Granly, om livet med Parkinsons sykdom.

Etter en pause med drikke og noe å bite i holdt John Granly foredrag om «Vold mot eldre i Norge». Mange eldre utsettes for vold og overgrep fra sine aller nærmeste uten at andre er klar over er det. ■

Hvem er Jan-Kåre?

Jo, en vennlig og lett lutende kar som rusler over torget med skjerf i halsen og alpelue. Og som alltid sier JA til å tegne en plakat eller et skilt når noe skal skje i småbyen. Og mye mer ...

• Av Eva Hageland og Åsmund Lindal (foto).

En allsidig ildsjel:
Med omtrent 100 bøker og utallige illustrasjoner og kunstverk har Jan-Kåre satt preg på sin samtid, ikke minst i Drøbak. Han er også aktiv deltaker i flere interessegrupper.

For å sitere Wikipedia: «Øien er utdannet ved Statens håndverks- og kunstindustriskole der han tok diplom ved bokkunstlinja i 1974. Han har tegnet for aviser, tidsskrifter og i alt rundt 100 bøker, deriblant flere billedbøker. Han mottok Kultur- og kirkedepartementets pris for beste barnebok i 1984. Han har hatt flere utsmykningsoppdrag og en rekke utstillinger og er bla. innkjøpt av Nasjonalgalleriet.» Han har skrevet ni bøker, de fleste for barn, men også «Vi valgte oss Drøbak for sommeren» om kunstnerne som holdt til her. I tillegg utsmykninger på Heer skole og i biblioteket i Arendal.

Han stikker seg ikke fram, men i tillegg til å være en profesjonell kunstner, er han en Tordenskiolds soldat i frivilligheten i kommunen vår. Han er:

- Den ene av de to direktørene i Norsk Lutefiskmuseum, nå med tilhold i Kroketønna. Åpning av Lutefisksesongen skjer med stor feiring og fullt hus på Kumlegården i slutten av oktober.
- Aktiv i kunstforeningen der han og hans Berit sammen med Mette Vedal driver Croquisgruppen med 15-20 deltakere som lager raske tegninger av en naken modell hver uke i vinterhalvåret.

- Styremedlem i Verneforeningen, etter selv å ha vært med på å restaurere Osloveien 3 på 70-tallet og senere deltatt med dugnader og gode råd for mange senere prosjekter.

- Den ene, som sammen med Per Willy Færgestad har laget kalenderen til Verneforeningen med ulike tema og gamle bilder hvert år så lenge han kan huske.
- En av tre ansvarlige i U3A sin kunstgruppe.
- Aktiv i venneforeningen til Avistegnerenes Hus og i Bibliotekets Venner og nå venneforeningen.

Jan-Kåre er født i 1950 og kom flyttende til Heer på 60-tallet med bror og trønderske foreldre, etter at faren fikk jobb i Oslo. Etter noen år i hovedstaden ble det Drøbak – og med arbeidssted i andre etasje av Det Gamle Bageri/DGB og bolig i Osloveien 3 har han hatt kort vei på jobb. Men en prat med både den ene og den andre på vei over torget har gitt et godt bilde av småbyens liv og utfordringer. ■

«Bak enhver vellykket mann står alltid en forundret kvinne»

Jan Kåre Øien sammen med sin kone Berit i Båthavna, foto fra september 2019.

Bestill RosaSekk

– for usortert avfall til gjenbruk.

Vi tilbyr tjenester som sparer våre kunder for tid og stress, med fokus på miljø. **ÅPNINGSTILBUD:** 1 stk RosaSekk (210 x 110 x 110 cm) for usortert avfall for kr 1.590,-

- 1 Bestill RosaSekk levert hjem gratis.
  - 2 Fyll RosaSekk med ønsket avfall.
  - 3 Bestill henting av RosaSekk.
- Enklere blir det ikke!

Rosasekk.no støtter Rosa Sløyfe-aksjonen.

Tlf 450 30 450 / bestilling@rosasekk.no

Spennende program for vinterens konsertserie

De mange positive tilbakemeldingene vi får fra et trofast publikum, er viktige for oss. Det er ikke tvil om at mange setter stor pris på vårt årvisse tilbud. De ser fram til våre arrangementer og gjør hva de kan for å få dem med seg. • *Tekst Svein Magne Sirnes.*

Det sier Elena Shalneva (bildet), leder for Klassisk i Drøbak. Foreningen går inn i sitt ellefte år og opplever stadig større oppslutning om sine konserter. Hun minner ellers om at alle konsertene er på lørdager og starter kl. 12.00.

– I kommende sesong vil publikum få høre mange kjente verk av norske komponister, som Grieg, Halvorsen og Kjerulf. Vi har satt sammen et program som vi tror vil felle i smak hos mange, legger hun til.

25. JANUAR gjester St. Croix Strykekvartett Klassisk i Drøbak. Utøverne er klassisk utdannet og har stor tro på at det klassiske repertoaret kan ha bred appell. De er opptatt av å formidle kammermusikk på en humoristisk og nær måte, både gjennom ord og toner.

1. FEBRUAR får Klassisk i Drøbak besøk av en av Storbritannias mest kjente konsertmestre, fiolinisten Huw Daniel, som sammen med Christian Kjos og Ditte Marie Bræin vil fremføre sonater og arier for sopran og fiolin fra Johann Sebastian Bachs uuttømmelige kantateskatt. Christian Kjos er en av Norges mest aktive cembalister, mens sopranen Ditte Marie Bræin er en aktiv solist og ensemble-sanger.

8. FEBRUAR fremfører pianisten Tor Espen Aspaas sitt konsertforedrag «Grieg – med egne ord og toner». Aspaas er en fremragende musikkformidler som også tidligere har gjestet Klassisk i Drøbak og begeistret publikum med sin tolkning av vakker klavermusikk.

Allsidig:

Konsertforestillingen «Tonen i isen» og saksofonkvartetten Current (nederst) er blant rekken av musikkperler i Drøbak Kirke våren 2025. Alle konserter holdes på lørdager kl 12.00.

Torun Torbo

Vegard Lund

1. **MARS** tar saksofonisten Heidi Holm-Stømer og pianisten Kristina Socanski publikum inn i musikalske sfærer av klassisk og moderne musikk som gir rom for refleksjon, inspirasjon og nysgjerrighet. Heidi Holm-Stømer kommer fra Sarpsborg og er ansatt i Marinens musikkorps. Kristina Socanski er en prisbelønnet serbisk-norsk artist med lang erfaring fra sitt hjemland, Norge, Danmark, Tyskland og USA.

8. **MARS** står konsertforestillingen «Tonen i isen» på programmet. Dette er fortellingen om den nederlandske oppdageren Willem Barentsz, som i 1597 prøvde å finne en snarvei til Kina. Den skulle gå gjennom Nordøstpassasjen og langs Russlands arktiske kyst til Beringstredet. En av deltakerne på ferden skrev en dagbok som denne vakre forestillingen er basert på. Fløytisten Torun Torbo har spesialisert seg på tidligere tiders tverrfløyter og har vunnet internasjonale priser, både for historie-

fortellinger og for fløytespill. Vegard Lund er en av Norges fremste luttenister.

PÅ KONSERTEN 15. MARS er utøverne Birgitte Stærnes (fiolin), Isaac Schuldman (fiolin) og Elena Shalneva (klaver). På programmet står J.S. Bachs «Chaconne» og verk av Johan Halvorsen, Niccolò Paganini og Pablo de Sarasate.

22. MARS får Klassisk i Drøbak besøk av saksofonkvartetten Current, som siden starten i 2010 har greid å formidle ny musikk til et bredt publikum. Kvartetten har opparbeidet seg et stort repertoar og er hele tiden på søken etter nye klanger og uttrykk.

KONSERTEN 29. MARS, som er den siste i denne sesongen, vil bli viet den norske komponisten Halfdan Kjerulfs romanser og klaverstykker. De blir tolket av Gro-Bente Kjellevoid (mezzo-sopran) og Elena Shalneva (klaver). De vil i tillegg fremføre kjente verk som publikum har etterspurt. ■

KUMLEGAARDEN

Stedet for god mat og hyggelige stunder

Niels Carlsensgt. 11,
1440 Drøbak
Tlf 64 93 89 90
restaurantsjef@kumlegaarden.no

AMFI

DRØBAK CITY

Over 40 butikker samlet på ett sted. Senteret er åpent 10.00 – 20.00 / 18.00 (Meny 7 – 21 og 9 – 20 lørdager).

Følg våre mange nye tilbud på Facebook!

DIN LOKALE RØRLEGGER

DRØBAK RØRLEGGERSERVICE AS

Holterveien 4 D, 1448 Drøbak
Tlf 64 93 26 33 / drobakrorleggerservice.no

KIWI mini pris

Kjøp kjapt, trygt og billig

Velkommen til
KIWI Ullerudsletta

VI FØRER
DAMEKLÆR FRA

Brandtex

bogerud
TEKSTIL

Drøbak City • Telefon 64 93 14 89

STOR UTSTILLING

Alt på ett sted – kan leveres ferdig montert. Kontakt Fagsenteret for peiser og ovner

Kakkell & Peis

S P E S I A L I S T E N

• Hestehagan 6, 1448 Drøbak
• Tlf 64 93 47 50 • drobak@varmefag.no

Oscarsborg Gjestehavn AS

Havnekro • Ferje til og fra Drøbak hver time om sommeren. • Tlf 974 34 779 • post@oscarsborggjesteavn.no

BAKER NORDBY

Mmmmm siden 1908

Drøbak City

Besøk vår koselige kafé med deilig uteplass.
Nystekte kanelboller og gode surdeigsbrød
fra vårt bakeri.

Velkommen til oasen!

Storgaten 22, 1440 Drøbak Tlf 64 93 03 59

Jul hele året i Havnebakken 6, 1440 Drøbak • Tlf 64 93 41 78 • info@julehus.no • www.julehus.no

Badstuene på bygda i Frogn - og bademuligheter i Drøbak

I disse dager planlegges det flere badstuer langs sjøkanten i kommunen – dette er blitt en ny trend. Men ikke helt ny, for i Frogn var det en periode hele tre grendebadstuer og både badehus og offentlig bad i Drøbak. Innlagt vann, do og badrom var ikke vanlig for folk flest før det var gått noen år etter 2. verdenskrig. I Drøbak tok Røde Kors tak i behovet for økt renslighet på 30-tallet, og under krigen tok Frogn Ungdomsforening initiativet til bygging av badstuer.

• Av Eva Hageland og Åsmund Lindal (foto).

Harald Rød var en svært aktiv formann i Frogn Ungdomsforening. Han og Bjørn Magelie på Kringerud var sterkt engasjert i Forsyningsnemnda. Magne Magelie mente med sikkerhet at det var de to som satte i gang byggingen av badstuene.

Felles for alle badstuene i Frogn var at de ble oppført på «lånt» grunn, og at de ble oppført av laftet tømmer som ble gitt som gave fra skogeierne i områdene. Også veden som ble brukt

til oppvarming så lenge badstuene var i drift, var gave fra skogeierne. Nesten alt arbeidet på tomt og grunnmur ble utført på dugnad. Ved siden av ble det holdt flere basarer på Folkvang til inntekt for badstuene. Det eksisterte også et Norges Badeforbund som i hvert fall ga støtte til badstuen på Dal. Legene, inkludert vår egen Gisle Johnson, far til Johan Mønnich, støttet tiltaket av folkehelseårsaker.

Økt renslighet reduserte risikoen for

Badstua på Belsjø:

Anna Nesje ønsker velkommen inn – men dette er ikke lenger et glovarmt hus.

Badstua på Dal:

Pressen slo opp nyheten om badstua da den ble oppført på 50-tallet. Dette sosiale samlingsstedet står ubrukt til forfall. Et glimt inn i kjelleren bærer bud om livlige tider tidligere.

smittsomme sykdommer. Dette var en nasjonal satsing; ved siden av at Rikstrykdeverket bevilget midler, så støttet for eksempel Norsk Folkehjelp bygging av mange badstuer i Nord-Norge.

Belsjø

Bjørn Magelie på Kringerud gård sto i spissen for byggingen av badstua ved Belsjø som var den første av de tre som ble bygget. Badstua på Belsjø ble oppført på eiendommen til Johan Chr. Berle, der golfklubben nå holder til.

Byggingen ble satt i gang uten at man hadde

startkapital, men det ble trolig garantert for et banklån, og tømmeret hadde man jo fått. Badstua ble laftet opp av byggmester Erik Paulsen, så nøkternt som mulig hva angår oppholdsrom utenom det som var nødvendig til avledningsrom. Badstua ble brukt av både damer og menn i alle aldre. Mange kom langveisfra, men badstua var i bruk bare fra 1944 til 1947-48. Den ble flere år senere solgt til Gjøsø og Arne Nesje, hvor den ble brukt som sidebygning til eiendommen der Anna Nesje nå bor på Seiersten.

Etter at badstua var reist og tatt i bruk, trolig i

1944, ble det avholdt en basar på Folkvang, som ble så innbringende at det ble penger nok til å betale for badstua. Det ble til og med penger igjen til en liten startkapital til badstue nummer to på Dal.

Dal

Denne ble bygd med litt annet formål enn badstua på Belsjø. I tillegg til selve badstua ble det planlagt et større oppholdsrom som skulle kunne benyttes til forskjellige mer sosiale anledninger som kan oppstå i en grennd.

Liv Ellen Dahl Stormyr på Nordre Dal forteller at eiendommen ble gitt, bygslet eller lånt ut av hennes bestefar, Johan Dahl, som døde i 1958. Eiendommen med badstua har eget bruksnummer og tilhører Dal krets. Men hvem er det nå i 2024?

Denne badstua ble tegnet av Olav Bjerke, som bl.a. hadde en fortid i byggebransjen. Sammen med Hans Petter Glenne gjorde de to en kjempejobb med dugnad og oppfølging under hele byggeperioden, uten noen forkleinelse for de mange andre som sto på. Laftearbeidet ble utført av snekker Jacob Skau med hjelp av mange dugnadsarbeidere, mens Jørgen Dahl tok seg av finsnekkingen.

Bruken av badstua fungerte helt ut etter planen. Ifølge Hans Petter ble den også brukt til bryllup, barnedåp og diverse andre sosiale formål. Badstua på Dal var den av de tre som var i bruk lengst, den var fortsatt i bruk på 1960-tallet.

Esther Sivertsen var ansvarlig for klargjøring, oppfyring og renhold på fredager. Da var badstua åpen fra 16 til 18 for damer, fra 18 til 20 for menn. Hver badstugjest betalte 5 kroner, forteller Esthers datter, Inger Lise, som også husker at det var stor stas å bade. Torill har snakket med en del brukere av badstua, alle født mellom 1944-1960. De har mange gode minner, blant annet at Ingrid Johansen, innehaver av Brevik kolonialhandel, tok med VINruer til utdeling i badstua.

Senere ble huset utleid som sommerbolig til familien Jevanord i flere år frem til til 1990-tallet, mot at de holdt stedet og huset ved like. I denne perioden ble badstua ominnredet, dusjen og badstua ble ombygd til å bli kjøkken og soverom.

Da stedet ikke har vært i bruk siden ca år 2000, har strømmen blitt koplet fra. I den forbindelse ble grunneier på Nordre Dal, Liv Ellen, kontaktet. Hun fraba seg ansvar for stedet og kunne heller ikke oppgi hvem som skulle faktureres for strømmen.

Så nå står badstua der med et lite uthus, til forfall. Døra til kjelleren står ulåst. Inngangsdøra på nordsiden er det ingen som har nøkkel til. Hullet i taket vokser seg stadig større. En bankbok er på avveie, og ingen har eierskap til stedet.

Haver

Badstua sør i bygda ble oppført på eiendommen til Thorvald Frogner på Haver. Bygslingsavgiften ble innkrevd ved at familien hans kunne bruke badstua gratis. Den ligger rett opp fra den nederste svingen i Haverbakken. Den var den siste av de tre som ble bygget, og ble oppført med tanke på å kunne benyttes også til mindre sammenkomster. Byggmester Karl Hellerud fra Eidskog stod for oppføringen, og den ble tatt i bruk i 1948. Av de mange som også her nedla et stort dugnadsarbeid, må en fremheve Thorgeir og Bjarne Frogner.

Badstua ble holdt åpen for bading på lørdager. Først var det damenes tur, så slapp mannfolkene til. Det er blitt sagt at det var lite å se til mannfolka

Badstua på Haver:

I Haverbakken blir den gamle badstua tatt godt vare på som hytte.

etter at badinga var over. Antagelig var det mye som skulle diskuteres etter ukeslutt!

Steinar Sneis fra Ermesjø forteller: «Faren og broren min, Tor, og jeg dro til badstua på Haver etter at fjøsstellet var ferdig på lørdager. Jeg husker ikke hva det ble snakket om, men faren min pratet ivrig med de andre. Etterpå dro vi til tante Randi på Øierud på besøk.»

Badstua ble imidlertid lite brukt til sammenkomster, slik formålet var tenkt. Det en vet, er at Bondekvinnelaget holdt et kurs i toving der.

Totalt var badstua i bruk i cirka 10 år. Thorvald Frogner hadde forbeholdt seg retten til å overta

badstua når den ikke lenger var i bruk. Den eies og brukes nå som feriebolig av barnebarnet Marit, datteren til Gerd og Thorgeir Frogner.

Drøbak Folkebad

Det startet i 1934 med Romerbadet på Drøbak kino. I de harde tredveåra var det ikke mange hus i Drøbak som hadde innlagt vann, toalett, dusj eller bad. Zinkbalje, vaskebøtte, svamp og kost var nok det som folk fleste greide seg med. Det fantes heller ikke noe offentlig bad eller bad på skolene. Dette må vi snarest se å få gjort noe med, sa både legen Gisle Johnson og styret i den lokale Røde Korsforeningen.

I det nye Kinobygget var det god plass i kjelleren. Røde Kors fikk utarbeidet planer, men det sto på penger. Så dukket ideen opp med å lage revy! I selve Kinoloalet hvor byens kjente menn kunne opptre som skuespillere og spille seg selv! Dette var noe for den nylig tilflyttede Otto Jonas Johansen (OJO), mest kjent fra Akershus Amtstidende som en glimrende, sprudlende og småfrekk journalist. Han var som skapt til å lage en fengende revy som folk ville strømme til for å se.

Romerbadet på Drøbak Kino: Navnene Bernhard Magnussen mente å kjenne er fra venstre:

1 Martin Andersen (Sand-Andersen), 2 ?, 3 Joachim Linge (lærer på Drøbak Skole), 4 Sophus Anderssen (kemner i Drøbak), 5 ?, 6 Hersleb Enger (oberst på Oscarsborg), 7 Arne Wessel Berg (apoteker i Drøbak), 8 ?, 9 Otto Jonas Johansen (OJO), 10 Wangenstein (bestyrer på Folkeskolen i Drøbak).

Han fikk byens besteborgere med på notene, og OJO skrev saftige tekster til hver enkelt som virkelig satt, og som publikum moret seg stort over. Selveste Anton Thoresen hadde fremtryllet et praktfullt ROMERBAD. Forestilling etter forestilling gikk for fulle hus. Publikum møtte opp både to og tre ganger, og pengene strømmet inn! Og Drøbak fikk dermed sitt eget Romerbad, og de stolte skuespillerne kunne tre tilbake til sine offentlige stillinger.

Folkebadet holdt til i kjelleren på kinoen med inngang via døren ved siden av herretoalettet. Badedagen var meget populær og ettertraktet, venterommet var som regel fullt. Folk satt med rene håndklær, såpe og rent undertøy av den lange sorten, som ble skiftet denne dagen.

Badet var åpent to dager i uken – for kvinner fredag og herrer på lørdag. Det hadde fem eller seks rom med badekar og dusjer samt en felles badstue. Hele badet var belagt med hvite fliser fra gulv

til tak. I fellesgangen mellom karbadene og badstuen stod det alltid en personvekt merket Viig & Vraalsen. Vekten var utført i støpejern og var hvitmalt. Denne søylevekten stod på gulvet, og man kunne regulere loddene til det var i vater. Da så du hvor mye du veide.

Inne i badstuen var det til tider så høy luftfuktighet at jeg husker jeg hadde problemer med å puste. Det var jo alltid en eller annen «kjekkas» som hadde kastet så mye vann på ovnen at dampen stod som en kompakt vegg av tåke.

Prisen for å bruke badekar og badstue var kr 2,-. Billettene ble kjøpt i «kontoret» til fru Andresen eller fru Strand. Her kunne man også leie håndkle og kjøpe såpestykke – «Sunlight» – av ypperste kvalitet. Ved siden av hadde begge damene ansvaret for renhold og drift av badet.

Spørsmål: Er det noen som vet om det er rester etter badet i kjelleren på kinoen?

Drøbak Varmbad:
Tidligere bading er nå byttet
ut med kunst og kultur.

Larsens Badehus

– lå, ja helt riktig, i Badehusgata og ble etablert i siste del av 1800-tallet. Det inneholdt strømbad med fin sandbunn, stupebrett og badekummer. Og i tillegg et medisinsk bad med både gytje- og furunålsbad. Det ble kjent for å være fasjonabelt og mest for de kondisjonerte. Her var det ikke tilgang for byens barn. Om sommeren badet de for eksempel med liv og lyst på Fiskerstranda, dvs i det som nå er Båthavna.

Drøbak Varmbad

ble bygget i 1902. Her var det muligheter for behandling for reumatisme, gytje- og furunålsbad, varme saltvannskummer og mulighet for sjøbad om sommeren. Det kan tenkes at dette badeanlegget også ble brukt av Drøbaks befolkning. I 1947 ble det startet dukkefabrikk i lokalene, og varmbadet ble stengt. Vi har blitt fortalt at en eldre kvinne i byen husker hun var med sin mor for å bade. Kanskje våre lesere vet noe om dette?

Kilder: • Bjørn Cato Wiig, Østlandets Blad 2007 og Verneforeningen.no • Magne Magelie om badstuer i Pensjonistnytt 1–2008 • Bernhard Magnussen om Romerbadet i Pensjonistnytt 2–2008 • Artikkel om Kinoen, Drøbak Folkebad og personlig hygiene av Jan-Erik Klynderud, Pensjonistnytt 1–2012. • Og det hele er oppdatert av Torill Weiskopf og Eva Hageland.

Bluferdigheten fikk ben å gå på

Det var neppe vanlig i tidligere tider at familie-medlemmer var uten en tråd hjemme. Både fordi husene var kjølige, og fordi man i kristen ånd ikke skulle vise frem sin nakne kropp. Slik er det fortsatt i burkaenes land. Men badstuene var en arena der alle stilte i Adam og Evas drakt.

En leser forteller om besøk i badstua på Haver sammen med moren sin. Der fikk hun for første gang se tykke og tynne, unge og gamle kvinnekropper uten en tråd. Dette var første gang hun som ung jente så splitter nakne kropper, og hun kjente på at da var det kanskje ikke nødvendig å være så sjenert for sin egen kropp.

Kjenner du til filmen «Smoke sauna sisterhood»? For oss andre, kan vi tenke at når alle, enten det er han- eller hunkjønn, sitter nakne, så senkes terskelen for å ta hensyn til stilling og stand. Og da kan ulike tema og sladder bli drøftet mer uhemmet enn ellers – ikke sant? ■

Schau
OPTIK DRØBAK BY

BRILLER • KONTAKTLINSER • SYNSPRØVER
TRYKKMÅLING • BILDE AV ØYEBUNNEN

Skifting av batteri i høreapparat

Eget sliperi gjør at vi leverer briller på timen
Briller komplett fra kr 1.500,–

God service – alle ønskes velkommen til en hyggelig handel

s.optik@online.no || www.schauptik.no || Telefon 64 93 15 89 || Sentrumsbygget Drøbak

DRØBAK MARINESERVICE AS

Tlf. 97 97 31 81 • E-post: dromar@online.no

Den store furua

Mitt tredje tre. *Tekst og foto: Toril Weiskopf.*

Trær har normalt høyere levealder enn mennesker, vel å merke hvis de får stå til de dør naturlig. Vanlig furu er intet unntak. Under gode lys- og vekstforhold vokser den fort, først i høyden, inntil en meter i året! Etter 20–25 år legger stammen seg ut og kan nå en diameter på nesten en meter. Levealder er inntil 500 år i Norge.

Et landemerke

Et tre som har sett generasjoner komme og gå gjennom tiden, kunne ha mye å berette. På samme måte får folk som passerer samme tre gjennom hele livet, et nært forhold til det. Treet blir et fast holdepunkt; det gir gjenkjennelse og trygghet til deg fra du var barn og satt i bæremeis eller pulk, som ung med en flamme, på skitur, som voksen på sopptur eller med hunden i bånd, som gammel med barnebarn – eller alene. Og når treet en dag plutselig ikke er der lenger, forbindes stedet med treet.

Det skjedde også med Den store furua, som for lengst er borte nå. Den var nok allerede halv voksen da traséen Bekkevold – Jomfrudalsbakken – Tusse ble anlagt (1895–1901) og tatt i bruk i 1902. I forbindelse med utvidelsen (og asfalteringen) av Nesoddveien i 1972–74 måtte den gi tapt, den ble felt. Da hadde furua allerede antydning til tyritopp, som forårsakes av soppangrep. Mye salting langs veien tæret nok også på røttene. Siden den gang blir Den store furua fortsatt brukt som stedsnavn.

På toppen av Rundvollsbakken sto furua, på

FOTO © EVA HAGELAND

Torill Weiskopf

deler med seg av sine tre-opplevelser.

østsiden, et par meter sør for der hvor skiløypa krysser Nesoddveien. Fordi den sto alene så nær vei-en, var den godt synlig, uansett hvilken retning man kom fra. Med sin lange, elegante, kvistfrie stamme og frodige topp var furua et vakkert skue. Som et veiskilt kunngjorde den at bakketoppen var nådd. Stolt ruvet Den store furua, selv om den hverken ble spesielt stor eller gammel.

Navnet kommer i bruk

– og får respons. Folk hadde behov for å kunne navngi stedet der bakken tok slutt, der dampende hester med tungt lass fikk trå til side. Her ble de gnidd tørr for svette, ble vannet, fikk hvile – ved Den store furua.

Et par tiår senere var det T-Forden og lastebilen som måtte kjøre til side for å kjøles ned, samt få litt påfyll av vann på radiatoren, og kjettingene kunne tas av – ved Den store furua.

I våre dager ser en oftest syklist svinge innom, vrenge av seg skjorta og ta en slurk av vannflaska.

Travle bilister bruker luka til en perfekt pitstopp og kanskje en hastemelding – ved Den store furua.

Også på motsatt side av veien var det tidligere plass nok til en rask stopp:

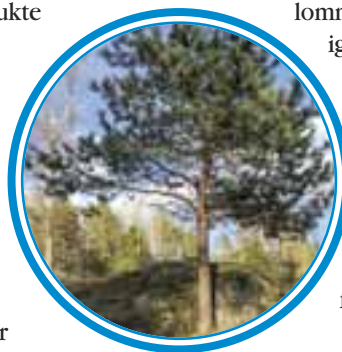
For å se til at lasten ikke hadde forskjøvet seg før en satte utfor bakken, sjekke føret og bremsene – trengtes det kjettinger?

På vår- og sommersøndager stilte barn fra Bølergårdene opp med nyplukket blåveis og velduftende liljekonvall for salg. Byfolk på vei hjem lot seg friste

av vårbloster fra barnehånd. I høstsesongen fulgte barna opp med skogsbær, rips og uimotståelige kjøttmoreller – ved Den store furua

Skitur med tante

Det var en snørik vinter, kaldt i været, lav sol og gnistrende skiføre. Jeg var blitt seks år stor. I romjulen ba tante meg med på skitur til Holtfurua. Men pappa sa nei. Ikke at det skortet på skiferdighetene mine, det var utstyret som ikke holdt mål. Askeskiene var arvet etter storebror, velbrukte og flisete. De hadde mistet spensten, selv om jeg hadde satt dem i spenn hver kveld. Skituppene hadde ingen bøy, lærreimene på bindingene var løse og tynn-slitte, og bambusstaven manglet en trinse. Dessuten var sålene på beksømstøvlene i ferd med å løsne fra overlæret. – Det vil gå skeis i den stygge kleiva ned mot Stubberudtjernet, sa pappa, så dere får

nøye dere med å gå til Den store furua. Neste år skal du få nye ski, for da begynner du på skolen, vet du. Da kan dere gå til Holtfurua, eller Faulefurua, som jeg sier, og kanskje helt til Holt, om dere vil.

Tante og jeg la i vei over Kramsjordene, tråklet oss gjennom Siristolen, krysset Kattehølet og staket oss over de flate furumoene fram mot Den store furua. Der kom den til syne, like majestetisk og lett å kjenne igjen fra denne kanten som fra Nesoddveien. Tante tryllet fram en appelsin fra anorakk-lomma. Så bar det tilbake til Knardal igjen. Vi valgte utforløypa gjennom Bøla og var hjemme på et blunk.

Den lille furua

Men se, ei lita furu stikker opp, bare noen meter fra stedet der den Den store furua sto! Men bare vent noen år. For kongla faller ikke langt fra stammen! ■

DRØBAK TVERRFAGLIGE KLINIKK

- Kiropraktor
- Osteopat
- Massasjeterapeut
- Trykkbølge
- Fysioterapeut
- Såletilpasning
- Manuellterapeut
- Aktiva

www.dtklinikk.no – 64 98 98 70
Holterveien 4G, 1448 Drøbak

Åpningstider: • Tirsdag–fredag 09–15
• Onsdag–torsdag: 12–19 • Mandag stengt.
Torget 6, 1440 Drøbak. Tlf 64 90 64 60

Møbler i høy
kvalitet til
gode priser

fagmøbler

DRØBAK • Holterveien 22
• Tlf 64 93 86 20
• www.fagmobler.no

TAKK!

I forrige nummer ba vi pent om en gave fra våre lesere for å kunne fortsette å holde liv i Pensjonistnytt. Prisstigning, usikkerhet rundt tilskudd fra kommunen og fra annonseinntekter gjør at vi er avhengig av hjelp. Og vi takker stort for flere tusen kroner som kom inn!

Nå har vi sikret kassebeholdningen for dette og det neste nummeret. Kanskje flere kan tenke seg å bidra enten til VIPPS 744308 eller konto 0530 16 36778?

Hilsen Inger E. Michaelsen
Leder Frogn Seniorsenters Venner.

VIPPS
ELLER
KONTO

FOTO © ASMUND LINDAL

Fotoalbumenes skatter

Da vi jobbet med artikkelen om kolonial-butikkene i Drøbak var vi så heldige å finne noen sjeldent fine bilder fra Knut Evensen Kolonial. Det var Marit Røberg Kronborg som kom med dem fra gamle familiealbum. Vi takker for dette verdifulle bidraget!

Kanskje flere har bilder fra butikkene og kioskene som nå er borte? Artikkelsen fortsetter i neste nummer – ta kontakt!

Kanskje du også har andre bilder og stoff av interesse for Pensjonistnytt?

Hilsen Eva Hageland / ev-hagel@online.no

FOTO © ASMUND LINDAL

Returadresse: Frogn Seniorsenter, Niels Carlsens gate 20, 1440 Drøbak

Tre på gaten: Hva mener dere?

Vi har nå utgitt tre nummer av Pensjonistnytt i ny utforming. Vi er selvfølgelig spent på reaksjonene, og her er hva vi fikk høre på en tur rundt i byen:

LAILA WILHELMSEN

er et kjent fjes i Drøbak, stadig rundt om i byen med kameraet klart. Hun tar nydelige bilder av vår flotte by – rett som det er ser du dem på NRK – Været. Hun legger også ut bildene på Facebook.

• Pleier du å lese Pensjonistnytt?

– Ja, det gjør jeg! Jeg tar vare på det og leser alt. Et kjempefint blad. Det er en gave å få det i postkassen. Det er artig å lese om både det som har skjedd i tidligere tider og litt om det som skjer i våre dager. Det samme synes mannen min.

• Hva synes du om det nye formatet?

– Jeg synes bladet har vært flott hele tiden, og jeg liker jo fine bilder.

• Er det noe du ville endre på?

– Jeg ser ingen grunn til å endre noe på det.

• På en skala fra 1 til 6, hvor fornøyd er du?

Da blir det en sekser fra meg!

JON MAGNUS

har bodd i Drøbak i noen år og han er gift med Cesilie Tanderø, ei vaskeekte Drøbaksjente. Av yrke er Jon VG-journalist, og har reist verden rundt. Han har gitt ut flere bøker og er aktiv i Drøbak Kunstnerforum.

• Pleier du å lese Pensjonistnytt?

– Ja, og jeg koser meg med hver eneste utgave av bladet. For meg, som tross alt er relativt ny i Drøbak og Frogn, er det både lærerikt og spennende å lese om enkeltmennesker, om gammel og ny historie, natur og ildsjeler ...

• Hva synes du om det nye formatet?

– Det er mye bedre enn før. Lettere å lese, flere og bedre bilder og ja, jeg nyter historiene på en helt annen måte nå.

• Er det noe du ville endre på?

– Nei, egentlig ikke. Fortsett med personportretter, lokalhistorie og fortellinger om frivillighet og tiltak. På den måten blir man godt kjent både med, og i, lokalmiljøet.

• På en skala fra 1 til 6?

– En blank sekser. Og det ville glede meg enda mer hvis «Pensjonistnytt» kom ut oftere.

SIDSEL ALICE ROVE

møter vi på seniorsenteret i full gang med å lage middag til 12–15 personer. Hun er Drøbaksjente og frivillig hjelper på kjøkkenet. Før pensjonisttilværelsen jobbet hun både på Skipperstuen, hotellet på Skipphelle og i NRKs kantine.

• Pleier du å lese Pensjonistnytt?

Javisst! Jeg leser bladet fra perm til perm og koser meg veldig når jeg leser det. Det er så hyggelig å lese om gamle Drøbak og hendelser som jeg husker og kjenner meg igjen i. Jeg tar vare på bladene og leser de gjerne om igjen.

• Hva synes du om det nye formatet?

Jeg synes det er en stor forbedring. Lett å lese og veldig mange fine bilder. Min mor var jo fra Drøbak og fortalte mye om gamledager. Det er koselig med bilder fra gamle Drøbak.

• Er det noe du ville endre på?

Egentlig ikke. Dere trenger ikke forandre noe, etter min mening.

• På en skala fra 1 til 6 t, hvor fornøyd er du?

Da blir det 6. Jeg synes bladet er veldig bra!